

Od Redakcji

Kolejny, już 29., tom czasopisma „Szkoła – Zawód – Praca” prezentuje problematykę szczególnie aktualną w dobie dynamicznych przemian technologicznych i społecznych. Artykuły zawarte w niniejszym numerze wpisują się w problematykę ujętą w tytule czasopisma, zachowując jednocześnie tradycyjny podział na przyjęte w tej publikacji zasadnicze części: Artykuły i rozprawy, Raporty z badań, Recenzje oraz Sprawozdania i informacje.

Dominującym wątkiem tematycznym tego numeru jest sztuczna inteligencja i jej wpływ na edukację oraz świat pracy. Pierwszą część otwiera artykuł Danuty Dobrzykowskiej zatytułowany *Beyond singularity: artificial intelligence between myth, data, and strategies – some recommendations for Poland inspired by Italy's success and the experiences of ottante (Beta 80 Group)*. Tekst ten, przygotowany w języku angielskim, prezentuje międzynarodową perspektywę wykorzystania AI w kontekście strategii rozwojowych. Obok artykułów poświęconych nowoczesnym wyzwaniom, w numerze zawarte zostały teksty o charakterze historyczno-metodologicznym. Jolanta Lenart przedstawia analizę pt. *Tworzenie metodycznych podstaw poradnictwa zawodowego dla uczniów szkół powszechnych w okresie II Rzeczypospolitej*, natomiast Daniel Kukła kontynuuje opublikowaną w tomie 28. refleksję na temat wkładu częstochowskiego środowiska akademickiego w rozwój metodologii badań nad poradnictwem zawodowym w Polsce.

Część poświęcona Raportom z badań zawiera osiem artykułów, które w znacznej mierze koncentrują się wokół tematyki sztucznej inteligencji w edukacji. Międzynarodowy charakter numeru dopełnia praca autorek pochodzących z Azerbejdżanu: Jafarovy Samiry Elkhan, Babaevej Samiry Rafig oraz Rahimovej Lali Kamal, które prezentują tekst pt. *The role of Artificial Intelligence in transforming education: opportunities, challenges, and the case of Azerbaijan*. Treść artykułu *Zrównoważone zarządzanie zasobami ludzkimi a zdrowie psychiczne pracowników* opracowała Mariola Wolan-Nowakowska. Polskie badania w obszarze współczesnych trendów w edukacji i pracy reprezentują z kolei prace:

Ewy Stawickiej – na temat zaangażowania pracowników w kontekście formuły pracy zdalnej w czasach rozwoju AI, Marcina Rojka – dotycząca coworkingowej kultury całonocnego uczenia się – oraz Magdaleny Kujawy, autorki artykułu pt. *Generatywna sztuczna inteligencja w edukacji: wiedza, postawy i obawy uczniów i uczennic szkoły średniej*. Uzupełnieniem tematyki edukacyjnej są teksty: Adama Mroczkowskiego – *Kultura uczenia się matematyki uczniów klas 7 i 8 w województwie kujawsko-pomorskim*, Klaudii Ciurej i Natalii Demeshkant – *Postawy rodziców a wybory zawodowe dzieci – analiza czynników i zależności* – oraz Agnieszki Sobolewskiej-Popko, która na podstawie studium przypadku prezentuje fundamenty pracy streetworkera w kontekście wyzwań współczesnego świata.

Część recenzyjna zawiera omówienie monografii *Dobrostan. Perspektywa indywidualna i społeczna* (red. A. Matysiak-Błaszczak, B. Jankowiak, 2024) przygotowane przez Magdalenę Barańską, natomiast w części informacyjnej zamieszczono sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Człowiek w gospodarce i społeczeństwie 5.0. Nowe wyzwania edukacyjne i zawodowe w czasach rozwoju AI”, która odbyła się w dniach 29–30 maja 2025 r. w Bydgoszczy.

Prezentowane w niniejszym tomie artykuły charakteryzują się wysoką aktualnością tematyczną i wpisują się w dyskurs dotyczący przemian edukacyjnych i zawodowych w erze Społeczeństwa 5.0. Różnorodność metodologiczna i tematyczna prezentowanych badań – od analiz historycznych po współczesne badania empiryczne – czyni ten numer szczególnie wartościowym dla środowiska naukowego, w tym studentów oraz praktyków zajmujących się problematyką edukacji, poradnictwa zawodowego i zarządzania zasobami ludzkimi.

W przekonaniu Redakcji zamieszczone teksty mogą stanowić istotny wkład w zrozumienie współczesnych wyzwań stojących przed systemem edukacji oraz współczesnym rynkiem pracy – zwłaszcza w kontekście postępującej cyfryzacji i rozwoju technologii sztucznej inteligencji.

Renata Tomaszewska